

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

K. Axel Nielsen: Der er enighed i udvalget om at indstille lovforslaget til vedtagelse uændret. Udvalget har fra den højtærede undervisningsminister modtaget oplysninger bl. a. om antallet af egnede læresteder og lærepladser i Grønland; herom kan jeg henvise til betænkningen. Sammenholdt med den ligeledes i betænkningen gengivne oplysning om antallet af unge i alderen 16-18 år ser det ud til, at der er mangel på lærepladser, og det må vel forventes, at denne mangel i den nærmeste fremtid vil blive endnu mere udtalt. Det må dog erkendes, at der også i den sydlige del af riget er mangel på lærepladser, så spørgsmålet om etablering af en anden form for håndværksmæssig oplæring melder sig med stadig større styrke. Jeg går ud fra, at hvis der her bliver tale om oprettelse af værkstedsskoler, vil man også tænke på Grønland.

Lovforslaget betyder, som jeg fremhævede ved første behandling, et betydeligt fremskridt i Grønland, og jeg kan derfor på mit partis vegne anbefale det til vedtagelse.

Rosing: Da jeg under første behandling af det foreliggende lovforslag var forhindret i at være til stede, vil jeg nu i al korthed komme med enkelte bemærkninger.

Til at begynde med vil jeg gerne rette en tak til den højtærede undervisningsminister for, at dette lovforslag og udkastet til anordning om ikrafttræden i Grønland af lov om lærlingeforhold har kunnet komme frem til behandling i det høje ting i år. Det er mig også en glæde at konstatere, at forslaget er blevet vel modtaget og anbefalet til hurtig vedtagelse af alle ærede ordførere.

For hele den alsidige udvikling i Grønland er det i allerhøjeste grad vigtigt, at lærlinguddannelsen kommer i faste rammer så snart som muligt. Nogle kan måske mene, at et sådant ønske ikke er velovervejnet og en overilet udtalelse, fordi det, man opnår i børneskolen, endnu er utilstrækkeligt og for forskelligt forskellige steder. Men ikke desto mindre er det en kendsgerning, at behovet for enhver uddannelse blandt det hurtigt voksende antal unge i Grønland er meget stort.

Dertil kommer, at teknikken pludselig væltede ind i vor daglige tilværelse allerede i begyndelsen af halvtredserne, mens vi på grund af manglende teoretisk uddannelse var ude af stand til at betjene den på rigtig og forsvarlig måde. Samtidig hermed ophævedes den århundredgamle monopolhandel, så privatisering af erhvervene inden for handel, produktion og håndværk kunne starte. Enten vor uddannelse var god eller mangelfuld, måtte vi med, og den forløbne tid siden da har også vist, at vi trods mangel på uddannelse og erfaring har en omstillings-evne, så vi kan være med ved dannelsen af private virksomheder. I løbet af en 10 års periode dannedes 176 private virksomheder inden for de nævnte brancher, hvoraf 110 indehavedes af grønlændere.

Hvis denne grønlandske udvikling stabiliseres under mere betryggende forhold, og hvis vi skal kunne tage konkurrencen op med vore medborgere, som har generationserfaringer i at drive private virksomheder, må vi ikke alene have en for grønlandske forhold tilrettelagt lærlingelov, men en lov som den, det foreliggende lovforslag er udtryk for, en lov, der i sit indhold og sine krav giver mulighed for ligestillet uddannelse med det øvrige rige. Dette havde jeg forlangt, da jeg i 1959 var blevet medlem af det udvalg, der skulle udarbejde et udkast til lærlingelov for Grønland. At der skulle gennemføres en helt speciel, for Grønland udformet lærlingelov, som ikke havde noget med ligestilling at gøre, var jo allerede dengang en forkert opfattelse af situationen, noget, der ikke havde med realiteter at gøre. Man havde jo i løbet af de sidste 100 år ført den uddannelsespolitik, at de unge, som skulle have en håndværksmæssig uddannelse her i det sydlige Danmark, skulle have så mange kundskaber, som var nødvendigt nødvendige i Grønland, enten de havde forudsætninger for at kunne afslutte uddannelsen med et svendebrev eller ej. Jeg ved udmærket, at den ringe børneskoleuddannelse i Grønland i de fleste tilfælde har været afgørende for, at lærlinge afsluttede deres uddannelse uden svendebrev, men for de begavede og dygtige unge mænd var det den daværende lønpolitik for Grønland, der hindrede de unge i at få en fuldgyldig uddannelse.

Det tekniske fremskridt forlanger for